

Drie generaties Vandewalle te Aalter, 70 jaar fokkerij op hoog niveau

door Andy Verelst

Het was een zeer mooie voorjaarsdag wanneer een Sloveense collega-keurmeester en ik belandden bij Marc Vandewalle in Aalter. De reden voor de verre reis van het afgelegen Slovenië naar Aalter was de tot ver buiten onze landsgrenzen bekende Yokohama's van Marc. De reden van deze bekendheid is dat Marc reeds viermaal deelgenomen heeft aan de Europashow waar hij telkens zeer mooie resultaten behaalde en uiteraard ook het feit dat zijn hanen uitzonderlijk lange staarten hebben. De ontvangst was bijzonder hartelijk en we hebben onze ogen uitgekeken op al het moois dat er buiten de Yokohama's nog te zien is. Naast hoenders en duiven heeft Marc ook nog een grote collectie wilde watervogels en fazanten. We werden rondgeleid langs mooi aangelegde en goed onderhouden groene perken en voliëres, allemaal voorzien van naambordjes met extra uitleg over de gehuisveste soorten. Bij elke soort werden we overstelt met een massa wetenswaardigheden. We maakten ook kennis met Maarten, Marcs 13-jarige zoon, die als een ervaren piloot aan een hoge snelheid met zijn gocart over een aangelegd parcours racet en alsof het niets is

met twee wielen van de grond door de bochten vliegt. We houden even ons hart vast maar Marc moet er om lachen en vertelt ons hoe hij in een bepaalde bocht een grote spiegel heeft moeten installeren opdat Maarten zou kunnen zien of er zich iets of iemand op zijn parcours bevindt om ongelukken te vermijden. Ook Marcs vader Henri die de 80 reeds gepasseerd is, komt even kennismaken met de verre gast en een babbeltje slaan. Wanneer ik me realiseer dat het driegeslacht Vandewalle staat voor bijna 70 jaar kleinveeliefhebberij, is de afspraak voor een artikel in 'Het Vlaams Neerhof' snel gemaakt. In het najaar zou ik terugkomen voor een gesprek met de drie Vandewalles. Intussen verhuisde er alvast een koppel prachtige Yokohama's naar Slovenië die er inmiddels ook al voor een mooi nageslacht hebben gezorgd.

Enkele maanden gaan voorbij en het is begin oktober wanneer ik me opnieuw voor het boerderijtje langs de vaart in Aalter bevind, gewapend met camera en notitieboek. Ik word er enthousiast verwelkomd door een nest zeer aanhankelijke jonge katjes. De ratenpatrouille weet Marc me later te vertellen. Als je aan het water

woont en je houdt er dieren dan is rattenbestrijding een constante zorg. Vandaar dat deze katjes van jongsaf de dode ratten uit de vallen bijgevoerd worden om de smaak te pakken te krijgen. Het schijnt zeer effectief te zijn. Vader Henri is inmiddels ook al van mijn aankomst op de hoogte gebracht door het koppel Paradijscarca's dat de wacht houdt in een perkje voor de boerderij. Ik word binnen uitgenodigd en met veel enthousiasme vertelt hij zijn verhaal. Henri was in zijn jonge jaren werkzaam in de sector van de veevoeders maar was eveneens fokker van Piétrainvarkens. Met deze varkens heeft hij trouwens meermaals met veel succes deelgenomen aan prijskampen. Maar ook kleinvee heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in zijn leven. De eerste keren dat hij deelnam aan een kleinveetenstoonstelling was tijdens de Tweede Wereldoorlog. Deze gemengde tentoonstelling ging door in een zaaltje achter een café in Aalter-Brug en bracht ongeveer een honderdtal dieren bijeen. De rassen waarmee Henri destijds fokte waren Angorakonijnen, Russen (toen nog 'Brandneuzen'), Javakrielen en verschillende fazantensoorten waaronder de Goud en de Lady

Grijskopcasarca met kuikens.

Amherst. De Angora's werden na de oorlog zelfs op semi-professionele manier gekweekt voor de wol wat destijds nog zeer rendabel was. Jaarlijks werden er een 70-tal gefokt. Het deelnemen aan tentoonstellingen in de naoorlogse periode was niet beperkt tot de tentoonstellingen van de lokale kleinveeclubs in de buurt. Zo werd er ook deelgenomen aan de tentoonstelling in Sint-Niklaas, wat op zich geen sinecure was zonder auto. De dieren werden afgeleverd aan het station en twee dagen later opnieuw afgehaald zonder dat de fokker zijn dieren zelf op de tentoonstelling had gezien. In de jaren vijftig stopte Henri met het actief tentoonstellen maar hij bleef wel nog een aantal jaren Angora's fokken. Naast onze kleinveeliefhebberij was Henri ook actief in de duivensport. Zo was hij maar liefst 51 jaar voorzitter van de lokale duivenbond. Hoewel hijzelf geen actief fokker van neerhofdieren meer is, is hij nog steeds van zeer dichtbij bij de liefhebberij betrokken doordat de hele collectie van zoon Marc zich in zijn tuin bevindt en hij dus dagelijks zijn wandeling langsheen alle perken kan maken en kijken of alles in orde is.

Inmiddels is ook kleinzoon Maarten toegekomen om zijn dieren te bekijken na een weekje internaat. De zeer energieke Maarten is nauwelijks uit de tuin van zijn grootvader weg te slaan. Dat is niet alleen te wijten aan zijn raceparcours en zijn gocart maar ook aan zijn dieren. Maarten is zelf al een vijftal jaar, en niet zonder succes, fokker van duiven die hij van Raymond Standaert cadeau kreeg en van hoenders die zijn oom Luc Puissant hem schonk. Zo nam hij net als zijn vader vorig jaar deel aan de Europashow en aan de Nationale wedstrijden in Bastogne wat hem de titel van Beste kriel buitenlands ras opleverde met een Yokohamakriel. Zijn eerste titel van Nationaal kampioen behaalde hij reeds in 2003 met zijn Neurenberger zwaluwen. Met zijn Yokohamakrielen behaalt hij regelmatig zeer mooie

resultaten op verschillende tentoonstellingen in Vlaanderen. Ook op school is Maarten een ambassadeur voor de kleinveewereld. Al vrij snel na zijn aankomst op het internaat werd het leegstaande duivenhok er opnieuw bevolkt met Maartens witte Belgische reisduiven. Maarten staat zelf in voor de verzorging van de dieren en dit uiteraard met de hulp van geïnteresseerde medeleerlingen. Soms neemt hij op maandag enkele dieren van thuis mee en 's vrijdags enkele van de school naar huis. Op die manier kan Maarten (die geen gsm heeft) in de loop van de week toch een berichtje naar het thuisfront sturen via een briefje aan de ring en kan vader Marc hem een antwoordje terugsturen. Een sms-systeem avant-la-lettre dus. Wekelijks nemen vader en zoon zelfs met hun witte reisduiven deel aan wedstrijdvluchten en niet eens zonder succes. Dat deze witte duiven in den beginne maar raar bekeken werden door de andere duivenmelkers zal u niet verwonderen maar intussen weten die wel beter. Af en toe worden de witte duiven ook ingezet voor huwelijken en dat bracht de jonge Maarten, die een zeer pienter en bijdehand kereltje is, enkele jaren geleden op het originele idee om zich ook enkele zwarte reisduiven aan te schaffen die dan zouden kunnen verhuurd worden voor begrafenissen. Het idee op zich getuigde van een geweldige ondernemingszin maar de zaak is echter nooit van de grond gekomen.

Hen met 97 op Europashow te Praag.

Koppel Manenganzen.

Paradijsसारका.

Witte reisduiven.

Vader Marc was iets ouder dan Maarten toen hij met het exposeren begon. Zo nam hij op vijftienjarige leeftijd voor de eerste keer deel aan een tentoonstelling (1967 te Zomergem). In het begin was dit met Ruskonijnen en twee jaar later al met zwarte Javakrielen, parelhoenders, knobbelganzen, Vlaanderse smierels, Oosterse rollers en Alaska's. Later werd dit uitgebreid tot zeven hoenderassen en verschillende soorten park- en watervogels. Momenteel fokt Marc nog een hele resem wilde watervogels, Goud- en Lady Amherstfazanten en natuurlijk ook Yokohama's. De Yokohama's van Marc zijn een verhaal op zich. Wellicht zijn er maar weinig fokkers ter wereld die kunnen zeggen dat ze dit bijzonder moeilijke ras al 35 jaar fokken en 30 jaar tentoonstellen. Bovendien heeft Marc door selectie en reeds 20 jaar inteelt een stam ontwikkeld die opvalt tegenover die van buitenlandse fokkers door de uitzonderlijke staartlengte van de hanen maar ook door de mooie forse bouw van de dieren. De hanen van Marc halen een staartlengte van 1,5 tot 2 m wat men zelden of nooit ziet op tentoonstellingen, ook niet in het buitenland. Deze staartlengte ontstaat doordat de sikkels continu doorgroeien en slechts om de paar jaar ruien. Uiteraard is het niet eenvoudig om dergelijke dieren op een tentoonstelling te brengen. Om een haan met dergelijke staartlengte in de kooi te krijgen moet deze drie jaar apart gehuisvest worden in een ruime voliëre aangepast aan het houden van langstaarhoenders. Wat deze aanpassingen juist zijn dat leert de ervaring. Zo trof Marc ooit op een morgen een haan aan zonder staart. Blijkbaar had het dier enkele rondjes gedraaid rond de paal die de zitstok ondersteunde en zo zijn volledige staart uitgerukt. Moraal van het verhaal: palen in een hok voor langstaarhoenders zijn uit den boze. Belangrijk is ook dat de zitstokken voldoende hoog gemonteerd zijn zodat de staart niet op de grond hangt. Dit is belangrijk omdat de punten anders kunnen afgeknabbel worden door muizen.

Wanneer dan eindelijk na drie jaar het grote moment van de tentoonstellingen aangebroken is, is het maar te hopen dat het dier naast staartlengte ook nog goed scoort op type, bouw, kleur, kam, enz. Uiteraard is het bijna onmogelijk om elk jaar een groot aantal hanen op te kweken omwille van de vele plaats en het vele werk dat dit vereist. Wanneer een haan dan één of meerdere tentoonstellingen heeft gedaan, is Marc onverbiddelijk en wordt de staart afgeknipt en gaat de haan in de fok. Voor de eerste keer fokken met een driejarige haan is sowieso al niet optimaal voor een goede bevruchting en de lange sleepstaart zou alleen maar een bijkomende hindernis zijn. Het grootste probleem van de staart is dat de hennen er continu op trappen. Fokken met een jonge haan zou qua bevruchting misschien betere resultaten opleveren maar men is niet zeker of deze haan zelf wel een lange staart zal krijgen en bijgevolg de gewenste eigenschappen zal doorgeven aan zijn nageslacht. De Yokohama is dus zeker geen ras voor beginners en ook niet voor iemand die niet over ruime en droge voliëres beschikt en een gezonde dosis doorzettingsvermogen. Buiten het kweekseizoen worden de hennen bij Marc wel in een buitenren gehuisvest maar de hanen moeten omwille van hun delicate staart noodgedwongen binnen blijven.

Voor de Belgische kleinveelhebberij is Marc een uithangbord geworden door zijn mooie resultaten op belangrijke internationale wedstrijden zoals de Europashow. Zijn eerste Europashow beleefde Marc in '89 bij het Neerhof Gent (waarvan hij overigens ook al bijna 20 jaar bestuurslid is). Het was meteen een schot in de roos. Het predikaat EX of 97 bestond nog niet maar een Yokohama van Marc werd door de internationale jury o.l.v. wijlen Coen Aalbers uitgeroepen tot mooiste groot hoen van de show. Op de Europashows van Zuid-Laren (1992) en Praag (2004) behaalde hij telkens een 97, eveneens met een Yoko-

hama. Het feit dat een fokker over een periode van meer dan 15 jaar telkens opnieuw dergelijke resultaten weet neer te zetten bewijst toch dat niet enkel zijn dieren van topkwaliteit zijn maar ook dat de fokker zelf de kunst van het fokken wel degelijk in de vingers heeft. Vanzelfsprekend speelt daarbij de dagelijkse verzorging van de dieren een grote rol.

Inmiddels zijn er alweer een heel aantal uurtjes verstreken en ik heb het gevoel dat ik nog uren zou kunnen luisteren naar het verhaal van de evolutie van onze liefhebberij en het tentoonstellingswezen de afgelopen decennia. Het is echter al laat en ik heb nog een hele rit voor de boeg. Ik bedank Marc en zijn gezin voor de zeer gastvrije ontvangst en onderweg in de auto denk ik al aan de volgende Europashow in 2009 in Slovakije en ik vraag me nu al af welke Vandewalle daar met de prijzen zal gaan lopen.

Zeker 1,6 meter.